

УДК 636.22/.28.084.1:636.082.13:637.513.004.12

ВПЛИВ ТИПУ ГОДІВЛІ НА ЗАБІЙНІ ЯКОСТІ БУГАЙЦІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧЕРВОНОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ

О.О.Сичова, аспірант

Одеський державний аграрний університет

Вивчали вплив типу годівлі на забійні якості бугайців української червоної молочної породи. Встановлено позитивний вплив використання ЗНМ та раннього привчання до концентрованих кормів на забійні якості бугайців.

Ключові слова: бугайці, тип годівлі, забійні якості.

Вступ. Основний шлях підвищення м'ясної продуктивності і поліпшення якості м'яса - інтенсифікація скотарства. При цьому головним джерелом високоякісної яловичини на теперішній час залишається худоба молочного і комбінованого напрямку продуктивності [2,3].

З загостренням проблеми нестачі м'ясопродуктів підвищується актуальність пошуку шляхів нарощування м'ясних ресурсів. Одним з них є інтенсивність вирощування і відгодівлі молодняку великої рогатої худоби та на цій основі підвищення живої маси тварин, яких реалізують на м'ясо [1].

Прижиттєве визначення м'ясної продуктивності дає можливість лише попередньо оцінити тварин за цим показником, але кінцевий результат про кількість та якість м'яса дає післязабійний облік і м'ясні якості тварин [4].

Тому **метою** нашої роботи було вивчення впливу типу годівлі на забійні якості бугайців української червоної молочної породи.

Матеріал та методи досліджень. Дослідження проводились в КСП ім. Трофімова Одеської області Овідіопольського району на поголів'ї бугайців української червоної молочної породи в період від народження до 15-місячного віку. Для цього за принципом аналогів були сформовані три групи бугайців (з них одна контрольна та дві дослідні) по 10 голів у кожній. Умови утримання та загальний рівень годівлі піддослідних бугайців були однакові, при різній кількості кормів. Бугайці контрольної групи отримували основний раціон - 245кг незбираного, 500кг збираного молока та інші корми за схемою, а бугайці 1-ї дослідної групи - 100 кг незбираного молока, а з третьої декади 59,2% незбираного та 100% збираного молока замінили на 54,1 кг ЗНМ „Йоостен мілк S500". Привчання до концентрованих кормів починали з 15-денного віку. Тоді як, бугайцям 2-ї дослідної групи концентровані корми вводили з 5-ти денного віку, збільшивши рівень концентратів на 14,3% за рахунок зменшення на 16,3% незбираного та 23% збираного молока. Групи телят формувалися за віком, статтю та живою масою при народженні. Наприкінці досліду був проведений контрольний забій бугайців на м'ясокомбінаті Одеської області. Для цього були відібрані з кожної групи по 3 бугайці. Для вивчення хімічного складу при забої були взяті середні проби м'яса (найдовшого м'яза спини) за загальноприйнятими методиками.

*- науковий керівник доктор с.-г. наук, професор Китаєва А. П.

Результати досліджень. Прижиттєву оцінку росту та розвитку молодняку проводили за показниками живої маси (табл.1).

1. Жива маса бугайців

Вік, міс.	Групи бугайців		
	Контрольна	1-дослідна	2-дослідна
0	30,900±0,277	30,900±0,277	31,100±0,277*
3	99,800±0,533	107,700±0,473***	95,800±0,742***
6	174,200±1,420	180,900±1,560**	171,0±1,660
9	249,300±2,140	256,300±1,758*	249,200±2,485
12	324,0±3,975	332,400±3,575	331,800±3,690
15	383,857±6,190	399,500±7,537	402,800±8,096

Примітка: *- ступень вірогідності: *- $V > 0,95$; **- $V > 0,99$; ***- $V > 0,999$.

За даними, наведеними в табл.1, ріст бугайців у період від народження до 15 місячного віку сприяв досягненню ними живої маси в середньому 400 кг. Але найвищу живу масу мали бугайці 2-дослідної групи, яка становила 402,8 кг.

По відношенню до контрольної групи бугайці 1-дослідної групи, починаючи з 3-місячного віку і до 15-місячного віку, мали помітно більшу живу масу, але найвища різниця була помітна в 3-місячному віці і становила 7,9 кг або 7,9%. В 6-, 9-, 12- і 15- місяців різниця становила, відповідно - 3,8; 2,8; 2,6 і 4,1%.

Що стосується бугайців 2-дослідної групи, то вони до 9-ти місяців поступалися контрольним, а в 9 місяців мали однакову живу масу, яка становила 249 кг, а потім – почали інтенсивно збільшувати живу масу по відношенню до бугайців контрольної групи. Так, вони перевищували їх у 12-місячному віці на 7,8 кг або 2,4%, в 15-місячному віці - на 18,9 кг або 4,9%.

Результати проведеного забою 15-місячних бугайців (табл.2)

2. Результати контрольного забою бугайців (n=3)

Показники	Група		
	Контрольна	1-дослідна	2-дослідна
Передзабійна жива маса, кг	382,333±11,957	396,0±11,354	401,667±10,822
Маса парної туші, кг	207,667±7,766	217,667±7,385	222,0±7,071
Вихід туші, %	54,300±0,325	54,967±0,276	55,233±0,288
Маса внутрішнього жиру-сирцю, кг	5,100±0,254	5,600±0,309	6,200±0,364
Вихід внутрішнього жиру-сирцю, %	1,333±0,034	1,433±0,034	1,533±0,034*
Забійна маса, кг	212,767±8,021	223,267±7,694	228,200±7,432
Забійний вихід, %	55,633±0,356	56,367±0,321	56,800±0,355

показують, що молодняк дослідних груп за живою масою, масою туші, якості м'яса, масою внутрішнього жиру та забійною масою переважає своїх аналогів контрольної групи.

Найбільшу забійну масу мали бугайці 1- і 2-дослідної груп – 223,3 і 228,2 кг, що більше ніж у тварин контрольної групи на 10,5кг (4,9%) та 15,4 кг (7,3%) відповідно.

Найвищий забійний вихід мали бугайці 2-дослідної групи – 56,8% (+1,2% до контрольної групи). У бугайців 1-дослідної групи цей показник склав – 56,4%, що вище ніж у контрольних тварин на 0,7%.

Маса туші бугайців 1-ї і 2-ї дослідних груп була більша, ніж у бугайців контрольної групи відповідно на 10 кг (4,8%) та 14,3 кг (6,9%), а вихід туші – на 0,7 та 0,9%.

Слід відмітити, що у бугайців 1- і 2-дослідної груп внутрішнього жиру було теж більше ніж у бугайців контрольної групи на 0,5% та 1,1% ($P>0,95$).

3. Фізико-хімічні показники найдовшого м'яза спини бугайців (n=3)

Показники	Група		
	Контрольна	1-дослідна	2-дослідна
Загальна волога, %	74,797±0,141	74,523±0,276	74,157±0,329
Суха речовина, %	25,203±0,141	25,477±0,276	25,843±0,329
Протеїн, %	20,947±0,642	21,753±0,309	21,330±0,138
Жир, %	3,633±0,496	3,300±0,154	4,100±0,556
Вуглеводи, %	0,610±0,059	0,423±0,097	0,390±0,096
Амінокислоти:			
Оксипролін, %	0,049±0,002	0,040±0,003	0,040±0,001
Триптофан, %	0,204±0,010	0,246±0,021	0,240±0,021
Метіонін, %	0,054±0,003	0,055±0,003	0,058±0,002

Хімічний аналіз м'яса дослідних бугайців(табл.3) показав, що найвищий вміст білку з найменшим показником жиру відмічено у бугайців 1-дослідної групи: білку – 21,8% і жиру – 3,3%, що вище ніж у контрольної групи за вмістом білку на 0,8% і нижче за вмістом жиру на 0,3%; у бугайців 2-дослідної групи, відповідно, 21,3% та 4,1%, що вище ніж у контрольної групи за вмістом білку на 0,4%, жиру на 0,5%. Тобто бугайці 1-дослідної групи мають здатність нарощувати в туші більше білку з меншою кількістю жиру, в порівнянні з аналогами. Це вказує на те, що використання ЗНМ „Йоостен мілк S500” в раціоні сприяє підвищенню трансформації протеїну кормів в продукцію. Тоді, як бугайці 2-дослідної групи мали перевагу над контрольними тваринами за показниками і білку і жиру, що сприяє більш інтенсивному росту живої маси і жирової тканини.

Найбільший вміст сухої речовини був у бугайців 2-дослідної групи (25,8%), що більше ніж у бугайців контрольної групи на 0,6%.

Кількість внутрішнього жиру у піддослідних бугайців 2-дослідної групи свідчить про більш високий енергетичний обмін, який пов'язаний з найкращим використанням сухої речовини раціону. Цей факт підтверджується і хімічним складом найдовшого м'яза спини, що вказує на тенденцію отримання більш жирної яловичини з підвищенням рівня концентрованих кормів в раціоні. А

використання ЗНМ сприяє більшому відкладенню білку, тобто отриманню більш пісного дієтичного м'яса.

Рівень перетворення організмом протеїну і енергії корму в харчовий білок та енергію яловичини є важливим показником при оцінці м'ясної продуктивності тварин.

Для визначення білкової якості яловичини, ми визначали білково-якісний показник. Чим більше білково-якісний показник, тим біологічно якісніша м'язова тканина. Так, найвищим він був у бугайців 1-дослідної групи і становив – 6,2, а у 2-дослідної групи – 6,0. Тоді як у бугайців контрольної групи цей показник становив 4,2.

Висновки

1. Найвищий забійний вихід мали бугайці 2-дослідної групи – 56,8%, що більше ніж у контрольної групи на 1,2%.

2. Використання ЗНМ „Йоостен мілк S500” в раціоні сприяє більшому відкладенню білку, отриманню більш пісного дієтичного м'яса та біологічно якіснішої м'язової тканини.

3. Раннє привчання до концентрованих кормів сприяє більш інтенсивному росту живої маси і жирової тканини та отримання більш жирної яловичини.

Список літератури

1. Айтпаев А. Повышая живую массу скота// Молочное и мясное скотоводство.-2004.-№5.-С.12-14.

2. Косилов В. Формирование мясных качеств молодняка красной степной породы/ В.Косилов, С.Мироненко, К.Литвинов//Молочное и мясное скотоводство.-2008.-№3.-С.7-8.

3. Левахин В., Данилов И., Королёв В. И др. Создание мясных стад на основе малопродуктивного молочного скота // Молочное и мясное скотоводство.-2009.-№1.-С.24-25.

4. Самоделкин А.Г., Шибаета Е.П. Убойные качества помесных бычков разной кровности по герефордам// Зоотехния.- 2009.-№6.- С.13-14.

Сычѳва Е.А. Влияние типа кормления на убойные качества бычков украинской красной молочной породы.

Изучали влияние типа кормления на убойные качества бычков украинской красной молочной породы. Установлено позитивное влияние использования ЗЦМ и раннего приучения к концентрированным кормам на убойные качества бычков.

Ключевые слова: бычки, тип кормления, убойные качества.

Sychova L. Influence of type of feeding to quality of slaughter bull-calves Ukrainian red milk.

Studied the effect of type of feeding to quality of slaughter bull-calves Ukrainian red breast porody.ustanovlen positive impact of using a substitute for whole milk and early habituated to concentrate feed for slaughter quality bulls.

Keywords: bull-calves, the type of feeding, slaughter quality.